

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27Co/30/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3713203118
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bajzová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3713203118.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ľubice Bajzovej a sudkýň JUDr. Aleny Záhumskej a Mgr. Martiny Trnavskej v spore žalobkyne: N. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. G., Y. č. 10, právne zastúpenej JUDr. Dušan Divko, advokát, spol. s r.o., IČO: 36 860 654, so sídlom Považská Bystrica, Šoltésovej 346/1, proti žalovaným: 1/ T. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z., Z. XXXX/XX, a 2/ T. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. G., J. X. č. XX, v konaní o určenie vlastníctva k nehnuteľnostiam a neplatnosť záložnej zmluvy, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 26. novembra 2020, č. k. 6C/48/2013-98 takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v časti, ktorou rozhodol o náhrade trov konania vo vzťahu žalobkyne a žalovaných 1/, 2/ z r u š u j e a v tomto rozsahu vec v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým, v záhlaví identifikovaným rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol tak, že konanie o určenie neplatnosti záložnej zmluvy zo dňa 04.04.2012, ktorej vklad bol povolený pod č. V XXX/XXXX správy katastra Púchov, zastavil. Žalovaní 1/ a 2/ majú voči žalobkyňi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Určil, že žalobkyňa je výlučnou vlastníčkou rodinného domu súp. č. XX, stojaceho na parcele reg. „C“ - parc. č. XXX a parcel reg. „C“ - parc. č. XXX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 153 m² a parc. č. 408 - záhrada o výmere 505 m², všetky nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX, k. ú. Lednické Rovne, obec Lednické Rovne, okres Púchov. Žalobkyňa má voči žalovanému 1/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala a/ určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. 129, k. ú. Lednické Rovne, b/ určenia neplatnosti záložnej zmluvy. Podaním zo dňa 07.09.2020 žalobkyňa zobrala žalobu čo do určenia neplatnosti záložnej zmluvy.

3. Za aplikácie ustanovení § 144, § 145 ods. 1 a § 256 ods. 1 CSP konanie titulom späťvzatia súd prvej inštancie zastavil v časti žaloby určenia neplatnosti záložnej zmluvy a o trovách konania rozhodol podľa § 256 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP. Mal za to, že žalovaní 1/ a 2/ procesne nezavinili zastavenie konania. Žalobkyňa v späťvzatí žaloby sama uviedla, že na LV č. 129, k. ú. Lednické Rovne zo dňa 07.09.2020 sú uvedené nehnuteľnosti bez zápisu v časti C: Ľarchy. Rovnako tomu bolo však aj dňa 03.04.2013, t. j. krátko po podaní žaloby (viď výpis z listu vlastníctva č. 129, k. ú. Lednické Rovne na č.l. 11 spisu), ktorý žalobkyňa dokonca sama priložila k svojmu podaniu - potvrdeniu o osobných a majetkových pomeroch. Uvedené konanie bolo ešte v štádiu pred doručovaním žaloby žalovaným 1/ a 2/, a za situácie, že žalobkyňa už mala k dispozícii doklad o tom, že v časti C: Ľarchy žiadne záložné právo zapísané nie je, mohla ešte v tom štádiu zobrať žalobu vo vzťahu k tomuto nároku späť. Súd teda konštatuje, že späťvzatie žaloby vo vzťahu k nároku o určenie neplatnosti záložnej zmluvy zavinili nie žalovaní, ale žalobkyňa, preto im súd priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% (druhý

výrok), nakoľko z obsahu spisu vyplýva, že títo žalovaní boli právne zastúpení. O výške náhrady trov konania súd rozhodne po právoplatnosti uznesenia samostatným uznesením. Stranami sporu v prípade žaloby o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. 129, k. ú. Lednické Rovne boli žalobkyňa a žalovaný 1/ ako evidovaný vlastník daných nehnuteľností. Nakoľko na pojednávaní dňa 26.11.2020 došlo k vyhláseniu rozsudku, ktorým súd v celom rozsahu vyhovel žalobe žalobkyne ohľadne určenia vlastníckeho práva a zároveň rozhodol o nároku na náhradu trov konania (tretí a štvrtý výrok), pričom žalobkyňa a žalovaný 1/ po vyhlásení tohto rozsudku sa vo vzťahu k uvedenému nároku vzdali práva podať odvolanie, písomné vyhotovenie rozsudku v zmysle § 221 písm. a) CSP neobsahuje odôvodnenie.

5. Rozsudok súdu prvej inštancie v časti, ktorou tento rozhodol o náhrade trov konania vo vzťahu žalobkyne a žalovaných 1/, 2/, vzťahujúcich sa k časti žaloby o určenie neplatnosti záložnej zmluvy v zákonom stanovenej lehote odvolaním napadla žalobkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu, navrhujúc odvolaciemu súdu zmenu napadnutého rozhodnutia v časti, v ktorej bol priznaný žalovaným 1/, 2/ nárok na náhradu trov konania vo vzťahu k nej v rozsahu 100%, ktoré vznikli v súvislosti s uplatnením žaloby v časti o určenie neplatnosti záložnej zmluvy. Uplatňujúc dôvod na odvolanie uvedený v ust. § 365 ods. 1 písm. f) CSP namietala, že súd prvej inštancie sa nezaoberal vo vzťahu k nej aplikáciou ust. § 257 CSP, a to napriek jej nepriaznivým sociálnym pomerom a tiež s poukazom na okolnosti sporu, v ktorých podľa jej názoru možno vzhľadom na dôvody hodné osobitného zreteľa, umožňujúce ňou požadovanú aplikáciu ustanovenia, prostredníctvom ktorého je možné trovy moderovať. Žalobný návrh podala dôvodne, pretože žalovaný 2/ (T. W.) sa dopustil voči nej podvodného konania. Dňa 18.03.2013 na LV č. XXX pre k. ú. Lednické Rovne bol zapísaný ako vlastník jej domu T. W. a bolo zriadené aj záložné právo. Následne T. W. previedol vlastníctvo na T. W. (žalovaného 1/) a zaniklo jeho záložné právo, a preto žalobu v tejto časti vzala späť. Súd konanie prerušil a následne v ňom pokračoval na základe uznesenia zo dňa 29.06.2020. Ona je prestárla osoba, okrem rodinného domu iný majetok nemá. Je starobná dôchodkyňa s dôchodkom 235,- eur a nie je schopná trovy hradiť bez ohrozenia jej výživy. Na T. W. (žalovaného 2/) je podaná Okresnou prokuratúrou Považská Bystrica obžaloba pre trestný čin podvodu a hoci súd viackrát vytyčil termín hlavného pojednávania, tento bol zrušený. T. W. vyhlásil na svoju osobu konkurz, a preto bola aj jej pohľadávka, ktorú voči nemu z titulu nájmu mala a ktorú vymáhala exekútorka T. W. X. J., zastavená. Má za to, že jednak nepriaznivý sociálny aspekt na jej strane a tiež postoj žalovaných v tomto konaní, ktorý popísala v odvolaní indikuje k tomu, aby jej odvolanie bolo v plnom rozsahu vyhovené a žalovaným 1/, 2/ voči nej trovy konania neboli priznané.

6. Žalovaní 1/, 2/ nevyužili svoje právo písomne sa vyjadriť k podanému odvolaniu.

7. Od 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP), ktorým bol zrušený zákon č. 99/1963 Zb. (O.s.p.)

8. Podľa § 470 ods. 1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom jeho účinnosti.

9. Podľa § 470 ods. 2 CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní vecí, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany.

10. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací, po zistení, že odvolanie podala v zákonnej lehote strana sporu, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie v odvolaní napadnutej časti vydané podľa § 359 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), že spĺňa popri všeobecných náležitostiach v rozsahu § 127 ods. 1 CSP, aj náležitosti podľa § 363 CSP s uvedením dôvodov odvolania vo veci samej, vykonal preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania.

11. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu podaného odvolania podľa § 379 a § 380 ods. 1, 2 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým rozhodol o trovách konania vo vzťahu žalobkyne a žalovaných 1/ a 2/ vzťahujúcich sa k žalobe v časti o určenie neplatnosti záložnej zmluvy, je potrebné za použ. § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušiť a v tejto časti vec vrátiť súdu

prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP). Odvolací súd rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP (a contrario), keďže v danej veci nebolo potrebné zopakovať, alebo doplniť dokazovanie a nariadenie pojednávania nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem. Rozsudok súdu prvej inštancie v jeho zostávajúcich častiach nepreskúmaval, keďže tieto suspenzívnym účinkom odvolania dotknuté neboli.

12. Súd prvej inštancie v záhlaví identifikovaným rozhodnutím, zastavil titulom späťvzatia konanie v časti žaloby o určenie neplatnosti záložnej zmluvy a vo vzťahu k nej o trovách konania medzi žalobkyňou a žalovanými 1/ a 2/ rozhodol tak, že žalovaní majú nárok voči žalobkyni na ich náhradu v rozsahu 100% (§ 256 ods. 1, § 262 CSP).

13. Žalobkyňa namieta správnosť tohto rozhodnutia, uplatňujúc dôvod na odvolanie uvedený v ust. § 365 ods. 1 písm. f/ a posúdiac obsah odvolania tiež pod písm. h/ CSP (nesprávne skutkové a právne závery), naplnenie ktorých vzhľadala v nesplnení si povinnosti súdu vzhľadom na nepriaznivé sociálne pomery na jej strane a okolnosti sporu (správanie žalovaných ktoré viedlo k žalobe, ako aj okolnosti vedúce k jej späťvzatíu), zaoberať sa možnosťou aplikácie ust. § 257 CSP (moderačné právo súdu v otázke náhrady trov konania).

14. Rozhodnutie o trovách konania tvorí integrálnu súčasť súdneho konania.

15. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne súd aj bez návrhu v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

16. Podľa § 256 ods. 1 CSP ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

17. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

18. V sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu vo veci a zásadou zodpovednosti zavinenia na zastavení konania. Len výnimočne nemusí súd úspešnej strane, či strane ktorá nezavinila procesne zastavenie konania, priznať náhradu trov konania, resp. povinnosť neúspešnej strane, či strane ktorá zastavenie konania procesne zavinila, nahradiť trovy konania protistrane. Môže tak urobiť podľa § 257 CSP. Ide o ustanovenie, ktoré z hľadiska náhrady trov konania predstavuje výnimku zo zásady zodpovednosti za výsledok i zo zásady zodpovednosti za zavinenie a náhodu. Zákon preto stanovuje všeobecné podmienky, za ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k zmierneniu dôsledkov právnych noriem upravujúcich platenie a náhradu trov konania. Toto zákonné ustanovenie dopadá na tú stranu, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania. Predpokladom jeho použitia je existencia dôvodov hodných osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov inak úspešnej strane, či strane ktorá zastavenie konania nezavinila. Úvaha súdu, že ide o výnimočný prípad a či sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, musí vychádzať preto z posúdenia všetkých okolností konkrétnej veci, pričom súd pri rozhodovaní sa možnosťou aplikácie ust. § 257 CSP musí zaoberať aj v prípade, ak to strana nepožaduje, avšak okolnosti veci, či existujúci nepriaznivý sociálny aspekt na dotknutej strane, k tomu indikuje.

19. Existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa opodstatnene vedúcu k aplikácii ust. § 257 CSP tak možno vzhliadnuť jednak v osobných, majetkových a zárobkových pomeroch (sociálny aspekt) a jednak v okolnostiach sporu.

20. Úspech v spore sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti (požadovaného výroku rozhodnutia) a výroku súdneho rozhodnutia k dotknutej strane sa vzťahujúcemu. Procesné zavinenie na zastavení konania sa skúma vo svetle skutočnosti, či k späťvzatíu žaloby došlo bezdôvodne, resp. pre správanie žalovaných. V konkrétnostiach danej veci v princípe možno prisvedčiť súdu, že k späťvzatíu žaloby (v časti o určenie neplatnosti záložnej zmluvy) mohlo dôjsť z opatrnosti v čase, keď táto nebola doručovaná ešte protistrane, keďže v čase doručovania dokladov k žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov žalobkyňa prikladala výpis z LV, kde časť C/ Ľarchy už bola síce bez zápisu (8.4.2013), zo spisu však nevyplýva, že tomu tak bolo tiež v čase podania žaloby. Otázkou tiež zostáva, či táto skutočnosť mohla byť ako jediná zjavne prísne formalistickým spôsobom pripísaná na ľarchu žalobkyne do takej miery, že

súd sa nezaoberal ani najmenej možnosťou aplikácie ust. § 257 CSP vo svetle ďalších okolností, ktoré mu v čase rozhodovania boli známe, menovite nepriaznivý sociálny aspekt na strane žalobkyne (ktorý nakoniec uznal aj samotný súd keďže jej priznal v konaní oslobodenie od súdnych poplatkov), fakt, že ešte 13.3.2013 na LV v časti Ťarchy záložná zmluva, ktorej neplatnosti sa domáhala, bola zapísaná (žaloba je datovaná 18.3.2013) a ďalšími okolnosťami, ktoré predchádzali sporu a okolnosťami, za ktorých bola žalobkyňa pozbavená vlastníctva a ktoré viedli k podaniu žaloby (ktoré popisuje v odvolaní), dokonca vznesenia obžaloby proti žalovanému 2/ v súvislosti s jeho podvodným konaním, ktorým mala byť pozbavená svojich nehnuteľností a ktoré je preto potrebné vo svetle ich previazanosti pri rozhodovaní o trovách konania vyhodnocovať a posudzovať. Pravdou je, že žalobkyňa sa pred súdom prvej inštancie aplikácie ust. § 257 CSP vo svoj prospech priamo to takto formulujúc nedomáhala, to však nediskvalifikovalo súd prvej inštancie z toho, aby pri existencii tvrdení o nepriaznivom sociálnom aspekte žalobkyne, ktorá v princípe prísne formálne vzaté možno zastavenie konania zavinila (avšak ani to nie je jednoznačné, keďže v spise nie je dôkaz o tom, že v čase podania žaloby bol LV bez Ťarchy), aby vo svetle uvedeného ustanovenia, otázku náhrady trov konania medzi dotknutými stranami neposudzoval, teda nevysporiadať sa tiež s možným uplatnením moderačného práva súdu v otázke náhrady trov konania majúceho pôvod v ust. § 257 CSP, k naplneniu čoho ani doposiaľ nedošlo.

21. Z práva na spravodlivý proces garantovaného čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd vyplýva povinnosť súdu vytvoriť pre strany procesný priestor, umožňujúci im vyjadriť svoje stanovisko k prípadnému využitiu tzv. moderačného práva podľa § 257 CSP, pokiaľ sa taký postup zvažuje, strana má teda právo byť explicitne vyzvaná, aby včas k nemu zaujala stanovisko, prípadne vzniesla dôkazné návrhy, ktoré by mohli aplikáciu tohto ustanovenia ovplyvniť, čo je významné hlavne v odvolacom konaní, kde po rozhodnutí už nemá strana procesný nástroj uplatnenia námietok na rozdiel od rozhodnutia súdu prvej inštancie, kedy tieto námietky môže uplatniť aspoň ex post v odvolaní.

22. Súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní v zásade správne primárne vychádzal z ust. § 256 ods. 1 CSP avšak vzhľadom k tomu, že pri svojom rozhodovaní o náhrade trov konania sa nezaoberal existenciou dôvodov umožňujúcich mu uplatnenie tzv. moderačného práva, z dôvodu vytvorenia procesného priestoru stranám sporu na vyjadrenie svojho stanoviska k novej, v prospech žalobkyne vo svetle ňou tvrdeného nepriaznivého sociálneho aspektu na jej strane, či okolnostiam sporu (dôvody vedúce k žalobe, správanie žalovaných, spôsob pozbavenia ju vlastníctva k jej obydliu) aplikácii ust. § 257 CSP, v záujme zachovania (vytvorenia) priestoru na argumentáciu stranám pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania, odvolací súd rozhodnutie v dotknutej napadnutej časti (o trovách konania vzťahujúcim sa k žalobe o neplatnosti záložnej zmluvy) za použ. § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušil a vrátil vec v tomto rozsahu súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

23. Úlohou súdu prvej inštancie po vrátení veci, bude vyzvať s poukazom na možnú úvahu moderovania trov konania žalobkyňu na predloženie aktuálnych dôkazov o jej komplexných pomeroch, tiež žalovaných 1/ a 2/ ako novej dotknutej strany sporu na vyjadrenie sa k novej aplikácii ust. § 257 CSP na prospech žalobkyne, príp. na vznesenie dôkazných návrhov k nemu sa vzťahujúcich a následne posúdiť existenciu okolností umožňujúcich využitie tzv. moderačného práva, vysporiadať sa tiež s prípadnými námietkami, ak vyplynú z vyjadrení strán a z hľadiska zákonných predpokladov daných uvedeným ustanovením posúdiť, či tieto indikujú v prospech žalobkyne na využitie tohto výnimočného postupu a o nároku na náhradu trov konania opätovne rozhodnúť. Svoje rozhodnutie je súd prvej inštancie povinný odôvodniť v súlade so zásadami uvedenými v ust. § 220 ods. 2 CSP.

24. Súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu podľa § 391 ods. 2 CSP.

25. Podľa § 396 ods. 3 CSP rozhodne súd prvej inštancie v novom rozhodnutí aj o náhrade trov odvolacieho konania.

26. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov tri ku nule (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).